

Obre la primera residència d'escriptors de Catalunya

Instal·lada a l'Hotel Riu Fluvià d'Olot, la residència Faber acollirà una quarantena de creadors cada any en un entorn d'excepció

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca / Olot

Dedicar-se a l'escriptura no té, en general, una recompensa econòmica gaire elevada, però de vegades els autors es poden permetre algun luxe inesperat, com el d'instal·lar-se durant uns dies a la Faber, la primera residència per a escriptors i creadors de Catalunya. Acaba d'obrir les portes a Olot, a l'Hotel Riu Fluvià. Els primers residents –novel·listes, traductors i assagistes– disposen d'una àmplia habitació per a ells sols on poden treballar durant tot el dia. A més, en un apartament situat a la planta baixa de l'hotel poden fer-se el dinar, descansar una estona, socialitzar amb els companys o avançar en els projectes literaris. “A la Faber es ve a fer coses, d'aquí hem tret el nom”, diu l'escriptor Francesc Serés, que es va decidir a dirigir el projecte quan, fa tres anys, el regidor de Cultura d'Olot, Josep Berga, li va proposar crear una residència per a escriptors, un projecte fins ara inèdit a Catalunya.

“Entre els punts més importants de Faber hi ha el projecte de retorn dels residents”, avança Serés. Una de les sis primeres residents, la fina Satu Ekman, anirà a parlar la setmana que ve a la Universitat de Girona de la traducció que l'ha portat fins a Catalunya, *El violí d'Auschwitz*, de Maria Àngels Anglada. “Hi ha un interès creixent per la literatura i la cultura catalanes a Finlàndia”, afirma. Philip Hoare, assagista expert en cetacis, passa uns dies a Olot després d'oferir una conferència al Centre de Cultu-

ra Contemporània de Barcelona. Cada dia va fins a l'estany de Banyoles per nedar una estona: “Estic acabant el meu pròxim assaig, que tracta sobre la gent que ha acabat ofegant-se, ja siguin casos famosos com el de Percy Shelley o Virginia Woolf o de gent anònima”.

Un nou espai de referència

“Faber vol convertir-se en una referència per a les empreses culturals del país –diu Serés–. Volem que els autors puguin treballar en un lloc que afavoreix la creativitat i la convivència, però que també ofereixi la possibilitat de moure's i d'estar connectat”. L'Hotel Riu Fluvià és a deu minuts del centre d'Olot i té, just al davant, les muntanyes, boscos i caminols que van inspirar *La punyalada*, de Marià Vayreda, una de les novel·les precursors del Modernisme català. Els residents poden escriure des de l'habitació o des de l'espai compartit, però també poden passejar pel jardí de l'hotel o

concentrar-se a la immensa terrassa que ofereixen les instal·lacions. L'organització els paga l'estada. També l'esmorzar i el sopar. Anna Ballbona, finalista del premi Llibres Anagrama amb *Joyce i les gallines* i resident a la Faber, assegura que a l'hotel els han acollit “de meravella” i que els autors han creat “un grup brutal, en què l'entesa i les històries a l'hora de sopar han sigut constants”. El cabilenc Noufel Bouzeboudja, que prové de la xarxa de ciutats refugi que a Catalunya coordina el PEN Català, treballa en

02

UN DELS PUNTS SINGULARS DE FABER ÉS EL 'RETORN' DELS RESIDENTS, QUE FARAN XERRADES, CONFERÈNCIES I CLASSES PER TOT EL PAÍS

el seu pròxim llibre i de tant en tant prepara cuscús als seus companys. A més de Hoare, Ekman, Ballbona i Bouzeboudja, a l'estada inaugural de Faber també hi ha el poeta i novel·lista salvadoreny Jorge Galán i Erga Netz, una documentalista jueva instal·lada als Països Baixos. La setmana que ve hi arribarà l'escriptora russa Anjelina Polonskaia.

Pressupost a dues bandes

“El pressupost de Faber, que és de 150.000 euros anuals, prové a parts iguals de l'Ajuntament d'Olot i de la conselleria de Cultura”, recorda Serés, que ha volgut posar la seva empremta personal al projecte. Durant els últims anys l'autor de *La matèria primera* i *La pell de la frontera* ha passat per la Ledig House dels afores de Nova York i per residències a Bordeus, Marsella i Alexandria. “Durant aquests tres anys he pogut anar parlant amb molta gent sobre Faber, hi ha hagut moltes avaluacions –recorda–. Al començament volia que fos exclusivament una residència per a escriptors, però vaig veure que l'interès creixia si ho obria a altres disciplines”. Faber ofereix tres tipus

a
llegim

44-45

● Entrevista a Marta Orriols, que publica el seu primer llibre de contes a *Periscopi* ● Gemma Ruiz debuta amb *'Argelagues'*

46-47

● Anagrama publica el segon dietari de Ricardo Piglia ● *'Les darreres paraules'*, el premi Sant Joan de Carme Riera

Una nova manera d'aprendre literatura

Queda una setmana perquè arrenqui l'Escola Bloom a Barcelona, que presenta cursos de literatura i escriptura d'una gran singularitat

◆◆◆◆◆ J.N. / Barcelona

Hi ha poques iniciatives tan engrescadores i ben pensades com la d'Escola Bloom, que han impulsat els escriptors Borja Bagunyà i Lana Bastasic, i que obre les portes el 3 d'octubre. Instal·lada en un pis acabat de pintar i decorar –amb molt bon gust– del carrer Calàbria, Bloom arrencarà amb una desena de cursos i seminaris que tant els lectors corrents com els més especialitzats trobaran fàcilment irresistibles.

“Vam començar a pensar en la iniciativa fa un parell d'anys, però va ser l'any passat quan ens hi vam posar de veritat”, expliquen. Tant Bagunyà com Bastasic compaginen la creació literària amb la docència. “Al llarg dels anys hem anat coneixent gent molt bona que té línies de treball d'un gran interès però que sovint no poden transmetre-les amb regularitat –continuen–. Una part important de la programació són els seminaris, que imparteixen especialistes”. Inés García López introduirà els lectors a un text fonamental de la literatura nòrdica medieval, la saga d'Egil Skallagrímsson. Teresa Rosell posarà en relació les obres de Proust i Beckett. Max Besora exposarà una de les seves passions, la literatura de campus. I els directores de l'escola s'endinsaran en dos dels seus autors de referència: Bagunyà explorarà l'obra de David Foster Wallace, i Bastasic llegirà el llegat de Virginia Woolf –i en anglès– a partir de tres de les seves novel·les, *Mrs. Dalloway*, *To the lighthouse* i *The Waves*.

Buscar la diferència

“Volíem sortir dels formats més habituals, i de seguida ens vam adonar que hi ha tradicions literàries que són força desconegudes –comen-

ten–. A més de la tradició nòrdica, volem abordar literatures com la japonesa, la xinesa i la coreana, i també les altres Europes”. A més dels seminaris hi ha diversos programes d'escriptura creativa. Com que la competència és ferotge –ara mateix a Barcelona hi ha espais com l'escola d'escriptura de l'Ateneu, el Laboratori de Lletres i Aula de Escritores–, Bloom té la intenció que els alumnes “pensin, per sobre de tot, en la literatura”. No es transmetrà un “mètode únic”, una “fórmula magistral” que et “transformi en un poeta o novel·lista”. Ofereixen cursos de prosa, poesia, narració breu i una proposta que “explora les relacions entre el grafisme i la literatura”: es diu *Trencar la pauta* i el professor serà Víctor García Tur, que aquest any ha publicat *Els ocells*. A partir de l'any que ve es faran seminaris en profunditat d'un autor i al final el portaran a intercanviar impressions amb els alumnes.

L'Escola Bloom és una iniciativa “totalment privada”. “Per tenir tanta llibertat com fos possible no volíem dependre de ningú, només de nosaltres”, diu Bagunyà. I Bastasic afegeix: “La nostra intenció és dedicar el temps que calgui a les matèries i llibres que creiem interessants. Aprofundir-hi”. El nom del centre homenatja Leopold i Molly Bloom de l'*Ulysses* de Joyce. “Teníem clar que volíem un nom de personatge, no un autor. Ens prenem la literatura com una festa, igual que Joyce, i també com ell volem ser rigorosos”. L'escola s'adreça al lector corrent: “Bloom no és un cercle tancat, tothom hi està convidat”. Els seus impulsors han quedat sorpresos de l'interès que han rebut fins ara, i que els permet començar deu cursos, tots de pagament, amb una assistència d'entre sis i onze alumnes.◆◆

LA LLUMINOSA I NOVÍSSIMA ESCOLA BLOOM ÉS AL NÚMERO 75 DEL CARRER CALÀBRIA. JÚLIA RODRÍGUEZ

d'estades als creadors: d'una setmana, de dues i fins i tot d'un mes. “Una de les intencions és muntar les estades segons eixos de treball temàtics –explica Serés–. Si penséssim, per exemple, en el medi ambient, podríem portar novel·listes que hi tinguin un projecte relacionat, però també filòsofs, poetes, periodistes i científics. No volem deixar de banda la ciència ni la tecnologia, és important crear xarxa entre les diverses disciplines”. Faber es defineix com una “residència d'arts, ciències i humanitats”.

Josep Berga, regidor de Cultura d'Olot, recorda que des del principi “va ser un projecte que es va entendre en clau nacional, no local”; i Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, corrobora l'interès des del Departament de Cultura: “Ens va motivar perquè era una iniciativa ambiciosa i atrevida, amb altura de mires intel·lectual. La literatura es fa, és poèsis, i els poetes, tal com diu Marc Granell, «són els éssers més imprescindiblement inútils». Faber és un projecte de país i ben aviat començarà a donar els seus fruits”.◆◆

01. ELS SIS PRIMERS RESIDENTS DE FABER.

D'ESQUERRA A DRETA, SATU EKMAN, ERGA NETZ NOUFEL BOUZE-BOUDJA, ANNA BALLBONA, JORGE GALÁN I PHILIP HOARE.

02. FRANCESC SERÉS. D. BORRAT

Els pròxims residents

Serés afirma que haver creat la residència Faber “és una altra manera de fer literatura, perquè la literatura és crear espais que abans no existien”. Per aquest motiu, en cada nova ronda d'estades, els autors que hi passin redefiniran Faber. El 24 d'octubre arribaran els nous residents, entre els quals hi ha els assagistes Andrew Dowling, Marta Marín-Dòmine i Iván de la Nuez, la periodista i traductora Valèria Gaillard, el dramaturg Llätzer Garcia i l'actor i escriptor Roy Horovitz. De cara a l'any que ve passaran per Olot l'escriptora Lila Azam Zanganeh, que es va donar a conèixer amb un assaig sobre Nabokov, l'editora Valerie Miles –que ultima la tesi sobre Roberto Bolaño– i la novel·lista Jakuta Alikavazovic.